

Zichtzending Begrijpend Lezen

Groep 3

Begrijpend Lezen

Groep 3

Het belang van begrijpend lezen kan niet genoeg benadrukt worden. Door al vroeg veel aandacht te besteden aan tekstbegrip wordt dit snel een echte vaardigheid. Zodra de leerlingen in staat zijn om korte verhaaltjes te lezen wordt gestart met het begrijpend lezen. Bij Actief Leren Lezen doen we dit al vanaf les 18 in het eerste lesboek. Door voordoen, nadoen en zelf doen wordt ge oefend met de strategieën van het begrijpend lezen. Aanvankelijk zijn deze lessen mondeling, later is er ook een schriftelijke verwerking in de werkboeken. Het doel van de schriftelijke vragen is om leerlingen zelfstandig te laten oefenen met het gebruiken van de begrijpend-leesstrategieën in schriftelijke opdrachten. Daarnaast leren ze om actief te formuleren in grammaticaal juiste, volledige zinnen. Er zijn drie werkboeken voor begrijpend lezen. De teksten die hierbij horen, staan in de 3 lesboeken voor groep 3.

>> VERVOLG >> >>

Bij elk lesboek hoort een handleiding.

De begrijpend leeslessen zijn te herkennen aan het logo met het lampje.

Vanaf de vierde schoolweek lessen begrijpend lezen

les 18

1. op de mat zit puk.
2. puk is een kat.
3. een kat met een wit vel.
4. maar wat is dat?
5. op de mat is ook een pan.
6. in de pan zit vis.
7. puk is dol op vis.
8. hap, hap, hap!
9. de vis is al op!
10. en de pan?
11. de pan is vol.
12. puk zit in de pan.
13. lik, lik, lik.

In de handleiding staan vragen bij ieder BL-verhaal.

De regels zijn genummerd, waardoor leerlingen precies kunnen aangeven waar ze het antwoord op een vraag hebben gevonden.

Geen illustraties – de leerling moet echt lezen om de antwoorden te weten.

Les 18: Begrijpend lezen

Les 18

1. op de mat zit puk.
2. puk is een kat.
3. een kat met een wit vel.
4. maar wat is dat?
5. op de mat is ook een pan.
6. in de pan zit vis.
7. puk is dol op vis.
8. hap, hap, hap!
9. de vis is al op!
10. en de pan?
11. de pan is vol.
12. puk zit in de pan.
13. ik, ik, ik.

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

30 minuten – de overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen kunnen worden gebruikt voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen.

Doel van de les

De leerlingen kunnen het verhaal kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Voor het lezen

Stel de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en visualiseer de tekst.

Voorbeelden van vragen:

- * Waar gaat de tekst over?
- * Wie komen er in de tekst voor?
- * Waar zijn ze?
- * Wat doen ze?
- * Wat gebeurt er?

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
 - * Wie is Puk? (Puk is een kat met een wit vel – regel 2/3)
 - * Waar zit Puk? (Puk zit op de mat – regel 1)
 - * Wat is er nog meer op de mat? (Op de mat is ook een pan – regel 5)
 - * Hoe weet je dat Puk graag vis lust? (Er staat: puk is dol op vis – regel 7)
 - * Hoe komt het dat de pan weer vol is? (De pan is vol, omdat Puk nu in de pan zit – regel 12)

Klassikaal wordt de tekst besproken.

>> VERVOLG >>>

Evaluatie

Kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

Werkboek Begrijpend lezen

Normaal gesproken beginnen de leerlingen pas met het eerste werkboek Begrijpend lezen als lesboek 1 klaar is. Alleen leerlingen die al eerder vaardig zijn in het schriftelijk verwoorden van antwoorden kunnen nu al beginnen met het werkboek. De antwoorden dienen wel gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling. Op de rechterpagina van het werkboek is een extra opdracht opgenomen.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 18

- 1 puk zit op de mat.
- 2 puk eet vis.
- 3 nee, de pan is vol.
- 4 a
- 5 d

Extra opdracht maak de zin af:

Antwoord c

*Meer leesplezier
omdat je
begrijpt
wat je leest*

bij les 18

1 waar is puk?

2 wat eet puk?

3 is de pan leeg?

4 wat is goed?

zet een O om a, b, c of d.

- a. puk is een kat.
- b. puk is een rat.
- c. puk is een vis.
- d. puk is al op.

5 wat is goed?

zet een O om a, b, c of d.

- a. de vis zit op de mat.
- b. de vis eet puk op.
- c. de vis is dol op puk.
- d. puk zit in de pan.

wat weet je van vis? zet het hier neer.

De antwoorden op de schriftelijke vragen staan onder aan de betreffende pagina in de handleiding.

Leerlingen die hieraan toe zijn, kunnen ook zelfstandig de schriftelijke vragen uit het werkboek beantwoorden.

maak dit ook

maak de zin af.

kom, raf!

ik zit op de wip.

raf is ver weg.

ik gil.

raf, raf!

kom op ...1...!

wat past het best op 1?

zet een O om a, b, c of d.

- a. het bos.
- b. de pot.
- c. de wip.
- d. de pan.

Samen door modellen
het beantwoorden
van meerkeuzevragen
aanleren.

In de werkboeken Begrijpend Lezen staan
verschillende soorten opdrachten, waardoor
leerlingen leren goed na te denken over
betekenissen van woorden, zinnen en de
volgorde hiervan.

les 85

pech op de weg

1. we staan stil naast de weg.
2. pap reed.
3. maar toen kreeg hij pech.
4. de band is lek.
5. er komt wel hulp.
6. maar het duurt heel erg lang.
7. en het is heel erg saai.
8. mam speelt een spel met mij.
9. 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet.
10. en de kleur is... groen!'
11. ik raad het snel.
12. het was het gras.
13. 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet.
14. en de kleur is... geel!'
15. het is de hulp!
16. 'dat is pech,' zeg ik.
17. 'pech?' zegt mam.
18. 'ja,' zeg ik, 'het was net leuk.'

Les 85: Begrijpend lezen

les 85

pech op de weg

1. we staan stil naast de weg.
2. pap reed.
3. maar toen kreeg hij pech.
4. de band is lek.
5. er komt wel hulp.
6. maar het duurt heel erg lang.
7. en het is heel erg saai.
8. mam speelt een spel met mij.
9. 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet.
10. en de kleur is... groen!'
11. ik raad het snel.
12. het was het gras.
13. 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet.
14. en de kleur is... geel!'
15. het is de hulp!'
16. 'dat is pech,' zeg ik.
17. 'pech?' zegt mam.
18. 'ja,' zeg ik, 'het was net leuk.'

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek, behorend bij de les, met elkaar beantwoord d.m.v. het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch lezen;
- voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen het verhaal kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Visualiseren van de tekst

Voorbeelden van vragen:

- * Waar gaat de tekst over?
- * Wie komen er in de tekst voor?
- * Waar zijn ze?
- * Wat doen ze?
- * Wat gebeurt er?

Eerste lesmoment

Stel voor het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en visualiseer het verhaal.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat en navragen hoe dat gevonden is:
 1. Waarom staan ze stil naast de weg? (Ze staan stil, omdat de auto een lekke band heeft – regel 4)
 2. Waarom is het saai? (Het is saai, omdat het lang duurt voor er hulp komt – regel 5/6)
 3. Welk spel spelen ze? (Ze spelen 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet' – regel 9)
 4. Hoe kan het dat de hulp geel is? (Het is de auto van de Wegenwacht en die is geel.)
 5. Waarom zegt het kind 'pech' als de Wegenwacht komt? (Het kind zegt pech, omdat ze nu moeten stoppen met het leuke spel – regel 18)

Evaluatie

Kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >> >>

Werkboek Begrijpend lezen

Tijdens het eerste lesmoment worden de vragen uit werkboek 2, behorend bij deze les, met elkaar beantwoord door middel van het modellen. Ook de vragen van de rechterpagina van het werkboek worden besproken. Hierna vullen de leerlingen de antwoorden zelfstandig in.

Tweede lesmoment

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 2 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij te maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel.

Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toekomen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 85 pech op de weg

1. de band is lek.
2. het spel heet: 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet'.
3. de kleur geel is van de hulp die komt.
4. c
5. c

maak de zin af

Antwoord c

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Het beantwoorden van meerkeuzevragen

- Lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is.
- Lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je het goede antwoord denkt te zien!).
- Zet een kringetje om het juiste antwoord.
- Als je niet weet wat het goede antwoord is, kun je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kunt vinden.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle kinderen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben voor lezen.

bij les 85

1 hoe komt het dat ze stil naast de weg staan?

2 hoe heet het spel dat ze doen?

3 waar is de kleur geel van?

4 lees zin 7: en het is heel erg saai.

wat is heel erg saai?

wat is goed? zet een O om a, b, c of d.

- a. het is saai dat de hulp geel is.
- b. het spel met mam is saai.
- c. het is saai dat het lang duurt.
- d. het is saai dat het gras groen is.

5 lees zin 16: 'dat is pech,' zeg ik.

wat is hier pech?

wat is goed? zet een O om a, b, c of d.

- a. het is pech dat de band lek is.
- b. het is pech dat het spel niet leuk is.
- c. het is pech dat het spel klaar is.
- d. het is pech dat de hulp geel van kleur is.

had jij wel eens pech?

maak dit ook

maak de zin af.

raar

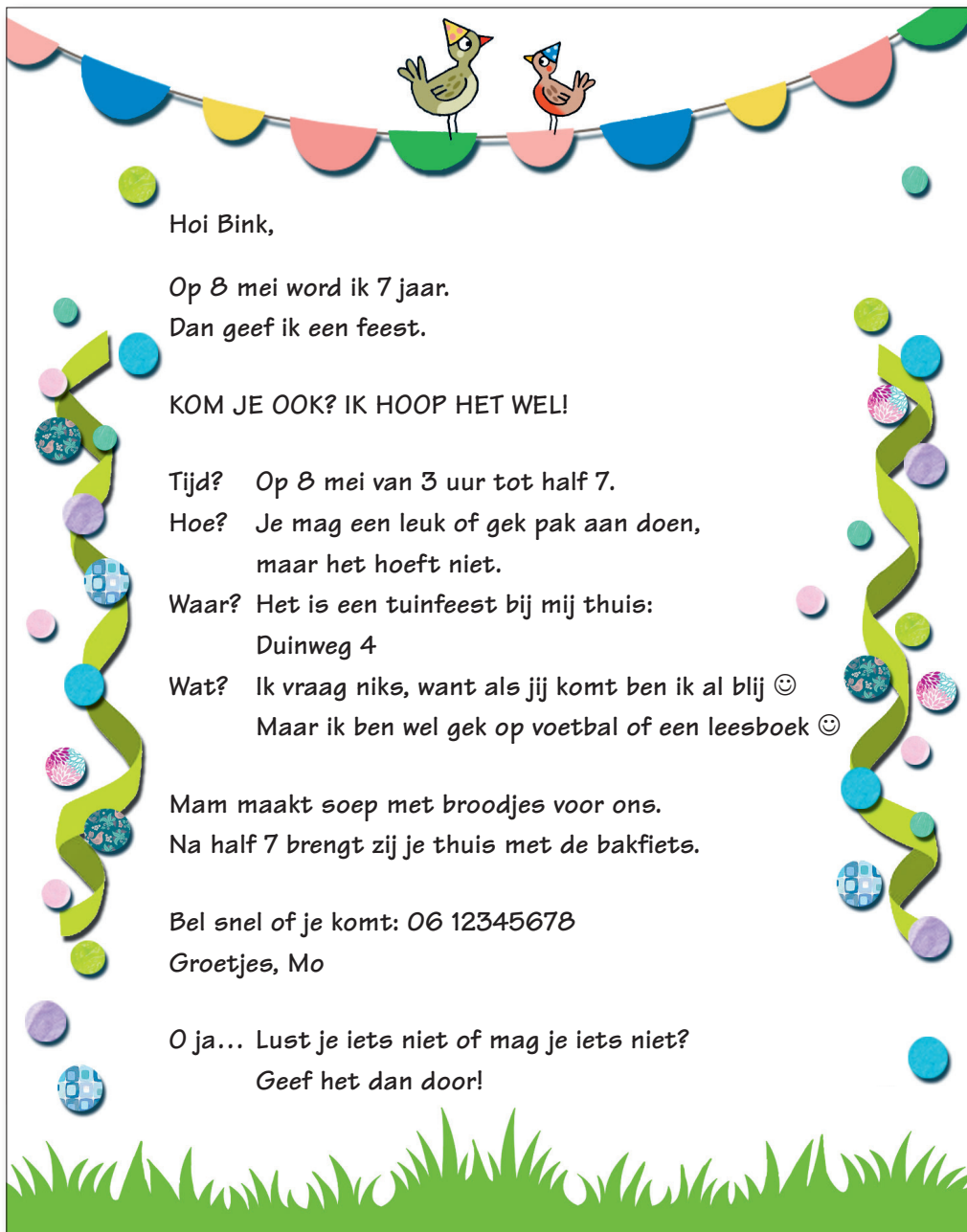
raf komt uit zijn bed.
hij huft in het rond.
'wat doe je raar,' zegt pap.
raf eet zijn brood.
hij huft in het rond.
'wat doe je raar,' zegt mam.
raf gaat naar pip.
hij ...1... in het rond.
'wat dans je goed!' zegt pip.

wat kan het best bij de ...1...?

wat is goed? zet een O om a, b, c of d.

- a. rent
- b. loopt
- c. huft
- d. gaat

 Les 133

Hoi Bink,

Op 8 mei word ik 7 jaar.
Dan geef ik een feest.

KOM JE OOK? IK HOOP HET WEL!

Tijd? Op 8 mei van 3 uur tot half 7.
Hoe? Je mag een leuk of gek pak aan doen,
maar het hoeft niet.
Waar? Het is een tuinfeest bij mij thuis:
Duinweg 4
Wat? Ik vraag niks, want als jij komt ben ik al blij 😊
Maar ik ben wel gek op voetbal of een leesboek 😊

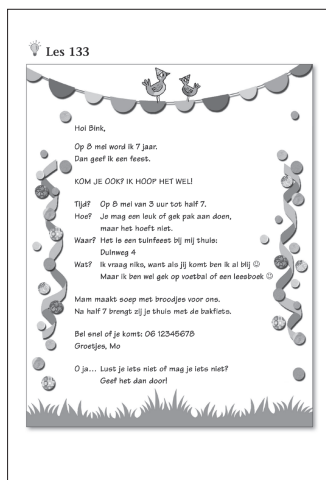
Mam maakt soep met broodjes voor ons.
Na half 7 brengt zij je thuis met de bakfiets.

Bel snel of je komt: 06 12345678
Groetjes, Mo

O ja... Lust je iets niet of mag je iets niet?
Geef het dan door!

Les 133: Begrijpend lezen

Mondelinge les

De leerkracht bespreekt door modellen de tekst met de leerlingen.

Duur van de les

2x 30 minuten

In het eerste lesmoment wordt de tekst met elkaar gelezen en besproken. Hierna worden de vragen uit het werkboek behorend bij de les met elkaar beantwoord, door middel van het modellen, waarna de leerlingen de antwoorden zelfstandig invullen.

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd voor het lezen, kunnen worden gebruikt

- om de les uit het werkboek af te maken;
- om zelfstandig een les te maken uit werkboek 1;
- voor herhaling of zelfstandige verwerking van de lessen Technisch Lezen;
- of voor het lezen van leesboeken.

Doel van de les

De leerlingen kunnen kort en in grammaticaal juiste en volledige zinnen navertellen wat er in de tekst staat. Ze kunnen de vragen goed beantwoorden.

Didactische werkvormen

Modellen, vragen stellen, samenwerken bij het beantwoorden van de vragen.

Lesmoment 1

Om te beginnen wordt de tekst met de hele groep gelezen. Stel vóór het lezen de volgende vragen:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we het doen?
- Wat voor soort tekst zie je hier?

De tekst van deze les is geen verhaal maar een uitnodiging voor een feestje.

Lezen van de tekst

- Lees de tekst hardop samen met de groep, in een rustig tempo.
- Stel vragen over de tekst en bespreek wat de bedoeling is van een uitnodiging.

Na het lezen

- Laat de tekst kort samenvatten, eerst heel kort ieder voor zich, daarna in het tafelgroepje, dan in de hele groep.
- Bespreek de volgende vragen door middel van terug laten zoeken in de tekst, aan laten wijzen waar het antwoord staat, en navragen hoe dat gevonden is:
 1. Wie wordt er 7 jaar? (Mo wordt 7 jaar, want hij schreef de uitnodiging.)
 2. Wat bedoelt Mo met 'Je mag een leuk of gek pak aan'? (Mo bedoelt dat je je mag verkleden als je dat leuk vindt.)
 3. Weet je wat een bakfiets is? (Een bakfiets is een fiets met een grote bak ervoor. Daar kunnen bijvoorbeeld kinderen in zitten.)
 4. De laatste zin is: 'Geef het dan door!' Wat betekent dat? (Dat betekent dat je even moet opbellen of het moet zeggen als je iets niet lust, of iets niet mag eten.)

Evaluatie

Heel kort navragen:

- Hoe ging het?
- Wat vond je moeilijk?
- Wat heb je geleerd?
- Zijn de doelen behaald?

>> VERVOLG >>>

Werkboek Begrijpend lezen

De leerlingen die dit kunnen, gaan zelfstandig aan de slag met de vragen uit werkboek 3, behorend bij deze les. Met de leerlingen die dit nog lastig vinden worden de vragen aan de instructietafel besproken door middel van modellen.

Lesmoment 2

De overige 30 minuten die zijn ingeroosterd, kunnen worden gebruikt om

- deze les en de bijbehorende rechterpagina uit werkboek 3 af te maken;
- zelfstandig een les uit werkboek 1 te maken (hierbij is lesboek 1 nodig);
- te lezen in het leesboek en de vragen hierbij maken.

De leerkracht neemt de leerlingen die moeite hebben met het maken van de opdrachten apart aan de instructietafel. Ook deze leerlingen besteden de rest van het tweede halfuur aan het lezen in hun boek. Het is de bedoeling dat alle kinderen aan lezen toe komen, bij voorkeur minstens 20 minuten van de Begrijpend lezen-les.

Antwoorden werkboek Begrijpend lezen bij les 133

1. Mo geeft een feest.
2. Het feest begint om 3 uur.
3. De mam van Mo brengt je thuis met de bakfiets.
4. b
5. c

Hoe gaat de tekst verder?

Antwoord c

Werken met het werkboek BL

De antwoorden uit het werkboek dienen gecorrigeerd te worden op juist taalgebruik en spelling. Indien nodig de fouten laten verbeteren door de leerling.

Met de korte schrijfpdracht onderaan worden de leerlingen aangemoedigd om vrijuit te schrijven. Zo zijn ze op een creatieve manier actief bezig hun gedachten te verwoorden. Het is vooral de bedoeling de leerlingen hier positief in te stimuleren, hoewel correcties natuurlijk ook noodzakelijk blijven.

Op de rechterpagina van het werkboek is nog een extra opdracht opgenomen.

Hoe kunnen leerlingen meerkeuzevragen beantwoorden

- het antwoord is altijd terug te vinden in de tekst;
- lees de vraag rustig door en bedenk voor jezelf wat het antwoord is;
- zoek het antwoord op in de tekst / wijs aan waar het antwoord in de tekst staat;
- lees dan alle mogelijke antwoorden (dus niet stoppen als je de goede denkt te zien!);
- zet een rondje om het juiste antwoord;
- als je niet weet wat het goede antwoord is, kan je de tekst nog een keer lezen om te zien of je het antwoord kan vinden.

Wanneer een leerling een vraag fout beantwoordt, is het zinvol om te vragen hoe hij of zij tot het antwoord gekomen is om te voorkomen dat er steeds weer een onjuiste oplossingsstrategie gebruikt wordt.

Hoe gaat de tekst verder?

De leerling leest de tekst aandachtig en bekijkt ook de illustratie. Hoe zal de tekst verdergaan? Alle antwoorden (a, b, c en d) worden overwogen. Tot slot wordt het rondje gezet om het juiste antwoord.

Lezen

Lezen leer je door het te doen. Het is daarom de bedoeling dat alle leerlingen tijdens het tweede lesmoment ook in hun leesboek lezen. Leerlingen die moeite hebben om de vragen in het werkboek af te maken, worden tijdens het tweede lesmoment geholpen aan de instructietafel, zodat ook zij gedurende de rest van de les tijd hebben om te lezen.

Bij les 133

1 Wie geeft een feest?

2 Hoe laat begint het feest?

3 Hoe ga je weer naar huis?

4 Voor wie is de kaart?

Wat is goed? Zet een O om a, b, c of d.

- a. Voor Mo.
- b. Voor Bink.
- c. Voor Mam.
- d. Voor Pip.

5 Wat voor feest is het?

Wat is goed? Zet een O om a, b, c of d.

- a. Een gek feest.
- b. Een kookfeest.
- c. Een tuinfeest.
- d. Een leesfeest.

Was jij wel eens op een feest?

Maak dit ook

Dit is het begin van een tekst.

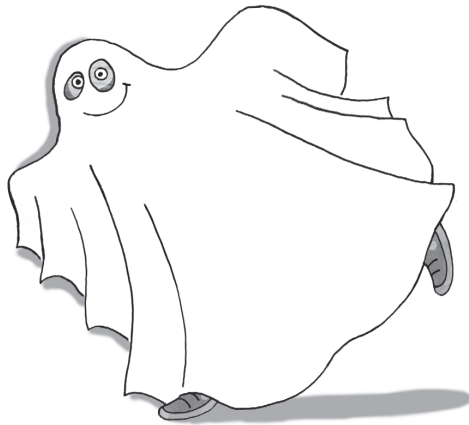
De tekst is niet af.

Het spook

Wil je een spook zijn?

Zoek dan een doek.

Die moet wit zijn.

Wat staat er nog meer in de tekst, denk je?

Wat is goed? Zet een O om a, b, c of d.

- a. Hoe maak je een doek schoon.
- b. Dat een spook echt is.
- c. Hoe je zelf een spook kan zijn.
- d. Dat een spook niet eng is.

